

แนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล โรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก

Guidelines for Promoting Digital-Era Information Management in Educational Opportunity Expansion Schools in Phop Phra District, Tak Province

กัญญาภัทร นิลชัต^{1*}, ธนกฤต ลิทธิราช², สุภาภรณ์ กิตติรัชชานนท์³

^{1, 2, 3}วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น, ตาก, ประเทศไทย

Kanyapat Nilchat¹, Thanakit Sittirach², Suphaporn Kittiratchadanon³

^{1, 2, 3}Northern College, Tak, Thailand

✉: * Kanyapat.nilchat@gmail.com

(* Author Corresponding Email)

Received: 29 May 2026; Revised: 25 June 2026; Accepted: 03 July 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและปัญหาการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล 2) หาแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล และ 3) ประเมินแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมมี 3 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 224 คน ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน และผู้ประเมิน จำนวน 30 คน เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและแบบประเมินแนวทางด้านความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาวิเคราะห์หาความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า: สภาพการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงจากสูงไปหาคือ ขั้นตอนการประมวลผลข้อมูล สูงที่สุด รองลงมาคือ ขั้นตอนการจัดเก็บหรือจัดคลังข้อมูลสารสนเทศ ขั้นตอนตรวจสอบข้อมูล ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล และขั้นตอนนำเสนอหรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ต่ำที่สุดตามลำดับ ปัญหาการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล คือ การสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยยังไม่เพียงพอ ครูไม่มีส่วนร่วมในการตรวจทานข้อมูล เผยแพร่ข้อมูลและการร่วมกันกำหนดแนวปฏิบัติการให้บริการสารสนเทศ แนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล ควรมีการสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสม มีปฏิทินเป็นเครื่องมือติดตามการปฏิบัติงาน มีกรรมการตรวจความถูกต้องข้อมูลสารสนเทศให้เป็นปัจจุบัน มีแผนการนำเสนอโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลครบทั้ง 4 งานและมีนโยบายพัฒนาศูนย์สารสนเทศดิจิทัลแบบครบวงจร ผลการประเมินแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล มีความเป็นไปได้ระดับมากและความเป็นประโยชน์ระดับมาก

คำสำคัญ : การจัดข้อมูลดิจิทัล, แนวทางการพัฒนา, การบริหารการศึกษา, การเปลี่ยนแปลงทางดิจิทัล

Abstract

This research aimed to examine 1) the current state and problems of digital information management, 2) as well as to develop and 3) evaluate approaches for promoting digital information management in educational opportunity expansion schools in Phop Phra district, Tak province, Thailand. A mixed-methods research design was employed in three phases. Participants included 224 school administrators and teachers, nine experts who validated the proposed approaches, and 30 evaluators who assessed their feasibility and utility. Research instruments consisted of questionnaires, structured interview forms, and evaluation forms. Quantitative data were analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation, while qualitative data were analyzed through content analysis. The findings revealed that the overall level of digital information management was high. The components, ranked from highest to lowest mean scores, were data processing, information storage and organization, data verification, data collection, and information presentation and utilization. Major problems included inadequate support for modern digital technologies and insufficient teacher participation in reviewing, disseminating, and collaboratively determining information service practices. Key approaches for promoting digital information management included the provision of appropriate digital technologies, systematic monitoring through work-tracking calendars, establishment of information review committees to ensure data accuracy and timeliness, development of comprehensive information presentation plans covering all administrative functions, and formulation of policies for a digital information center. The evaluation results indicated that the proposed approaches demonstrated a very high level of feasibility and utility. These findings provide practical and evidence-based guidelines for strengthening digital information management and enhancing educational administration in the era of digital transformation.

Keywords: Digital Information Management; Development Approaches; Educational Administration; Digital Transformation

1. บทนำ

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดนโยบายเพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย โดยปฏิรูปการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลผ่านแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลแห่งชาติ (NDLP : National Digital learning Platform) และการส่งเสริมทักษะดิจิทัลในชีวิตประจำวัน เพื่อให้หน่วยงานที่รับผิดชอบสามารถพัฒนาแพลตฟอร์มการเรียนรู้ด้วยดิจิทัลและนำไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ทันสมัย การเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ได้อย่างกว้างขวางผ่านระบบออนไลน์ และการนำฐานข้อมูลกลางทางการศึกษามาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารและจัดการศึกษา กำหนดจุดเน้นการพัฒนาระบบราชการและการบริการภาครัฐยุคดิจิทัล โดยการขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ 4.0 ด้วยนวัตกรรมและสนับสนุนส่งเสริมการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเป็นกลไกหลักในการดำเนินงาน (Digitalize Process) การเชื่อมโยงและแบ่งปันข้อมูล (Share Data) ส่งเสริมความร่วมมือบูรณาการภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอก ปรับปรุงประสิทธิภาพเครือข่ายเทคโนโลยีสารสนเทศให้สามารถใช้เครือข่ายสื่อสารข้อมูลเชื่อมโยงหน่วยงานภาครัฐได้อย่างมีประสิทธิภาพ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2564)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 จึงได้กำหนดเป็นเป้าหมายไว้ในแผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2566-2570 ด้านสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ทักษะการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี มีสมรรถนะ มีความรู้ ความสามารถ มีการนำระบบข้อมูลสารสนเทศและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ มีระบบการบริหารจัดการที่ได้มาตรฐาน มีประสิทธิภาพเหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาและพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษจังหวัดตาก (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2, 2566) การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคโนโลยีการสื่อสารและเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ ให้สามารถเลือกใช้ในการบริหารได้อย่างเหมาะสมกับบริบทสถานศึกษาให้คุ้มค่าและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด และจะต้องมีภาวะผู้นำแบบดิจิทัล เพื่อให้สามารถใช้อิทธิพล พฤติกรรมและอำนาจที่มีในตนเอง กระตุ้นบุคลากรให้เกิดความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานจนบรรลุตามเป้าหมาย (กนกอร สมปราชญ์, 2562)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ขับเคลื่อนภารกิจโดยใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการและพัฒนาการศึกษาภายใต้กลยุทธ์การจัดการศึกษาให้ผู้เรียนปลอดภัยจากภัยทุกรูปแบบ สร้างโอกาส ความเสมอภาคทางการศึกษาให้ประชากรวัยเรียนทุกคน ยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 และประสิทธิภาพการบริหารจัดการ พบว่า มีปัจจัยการบริหารที่เป็นจุดอ่อนคือ ผู้บริหารสถานศึกษาบางส่วนมีประสบการณ์การบริหารจัดการน้อย ขาดแคลนผู้ทรงคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านในพื้นที่ ปัจจัยอุปสรรคคือ มีภัยคุกคามทางไซเบอร์สูง สัญญาณอินเทอร์เน็ตยังไม่ครอบคลุมพื้นที่ห่างไกล และอุปกรณ์ที่มีอยู่จำกัดไม่สามารถใช้งานได้มีประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2, 2566) สถานศึกษาไม่มีระบบการจัดการที่มีประสิทธิภาพ บุคลากรมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงาน รวมทั้งเครื่องมือ อุปกรณ์ที่ไม่เหมาะสมและไม่เพียงพอ (วัทธัญญ์ การกล้า, 2564) การสำรวจความต้องการใช้ข้อมูลตามความจำเป็นของโรงเรียนก่อนดำเนินการให้สอดคล้องกับนโยบาย เครื่องมืออุปกรณ์สนับสนุนการตรวจสอบข้อมูลไม่เหมาะสม ระบบการประมวลผลข้อมูลไม่สะดวกต่อการนำไปใช้ โครงการจัดทำจัดหาสถานที่เพื่อเป็นศูนย์สารสนเทศโรงเรียนไม่ชัดเจน (วรรณิษา จักภิละ, 2565) รวมทั้งการนำเสนอหรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีการนำเสนอเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึงเพื่อส่งเสริมการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ยังมีการปฏิบัติต่ำที่สุด (นฤเบศร์ เพชรคง, 2567) ดังนั้นสถานศึกษาจึงควรมีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานของสถานศึกษาให้ครบถ้วนเป็นระบบตามขั้นตอนให้มีประสิทธิภาพ

อำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีบริบททางสังคม วัฒนธรรมและภูมิประเทศคล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะปัญหาการสื่อสารที่โรงเรียนส่วนใหญ่อยู่ในหุบเหวตามภูเขาในชุมชนพื้นเมือง เพื่อให้สะดวกต่อการเดินทางของนักเรียน แต่มีข้อจำกัดด้านการสื่อสาร รวมทั้งอุปสรรคการให้บริการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคที่ไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่ สถานศึกษาหลายแห่งต้องอาศัยแผงแปลงพลังงานแสงอาทิตย์ที่ไม่สามารถใช้งานได้ตลอดเวลา ความเป็นมา ความสำคัญ และเป้าหมายการพัฒนาของกระทรวงศึกษาธิการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 ข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก ว่ามีสภาพปัจจุบันเป็นอย่างไร มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงานอย่างไร

บ้าง ตลอดจนจะมีวิธีการแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาให้มีประสิทธิภาพบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ของหน่วยงาน อย่างไรก็ตาม ทั้งนี้โดยคาดหวังว่า การวิจัยนี้จะได้แนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศเพื่อการบริหาร ของสถานศึกษาที่เป็นประโยชน์ทั้งต่อครู ผู้บริหารสถานศึกษา สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อใช้เป็น แนวทางในการบริหารการจัดการศึกษา การบริหารสถานศึกษาและการปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานได้อย่าง มีประสิทธิภาพ ให้เกิดประสิทธิผลบรรลุจุดหมายตามเจตนารมณ์ของการจัดการศึกษาต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก
2. เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก
3. เพื่อประเมินแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 ขอบเขตของการวิจัย กำหนดขอบเขตการวิจัยเป็น 3 ด้านคือ ด้านเนื้อหา ด้านแหล่งข้อมูล และ ด้านตัวแปรที่จะศึกษา ดังนี้

3.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาสภาพ ปัญหาและหาแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูล สารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก ใช้การสังเคราะห์การ จัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาจากรายงานวิจัยระหว่างปี พ.ศ. 2565-2567 จำนวน 10 เรื่อง และแนวคิดของจิตติมา วรณศรี (2564) ที่กำหนดกระบวนการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 5 ขั้นตอน คือ การประเมินสภาพปัจจุบัน การกำหนดกลยุทธ์ การนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ การติดตามความก้าวหน้า และการ ประเมินความสำเร็จ ใช้ตารางการวิเคราะห์ความสอดคล้องของกระบวนการจัดระบบสารสนเทศ เพื่อกำหนด เป็นขอบเขตด้านเนื้อหาได้จำนวน 5 ชั้น คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การนำเสนอหรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ และการจัดเก็บหรือการจัดคลังข้อมูลสารสนเทศ ตามลำดับ

3.1.2 ขอบเขตด้านแหล่งข้อมูล แหล่งข้อมูลการวิจัย ได้แก่

3.1.2.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียน

ขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอพบพระ จังหวัดตาก ปีการศึกษา 2568 จำนวน 544 คน กำหนด ขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเทียบตารางของ Krejcie & Morgan (1970) โดยการแบ่งชั้นภูมิแล้วเทียบ สัดส่วนและใช้การสุ่มอย่างง่าย ได้กลุ่มตัวอย่าง 224 คน

3.1.2.2 กลุ่มผู้ให้ข้อมูล เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง ตามคุณสมบัติที่ กำหนดแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน คือ กลุ่มนักวิชาการทางการศึกษา กลุ่มผู้บริหารการศึกษา และกลุ่ม ผู้บริหารสถานศึกษา

3.1.2.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ผู้ประเมินเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สารสนเทศยุคดิจิทัลในการบริหารโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ใช้การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 30 คน

3.1.3 ขอบเขตด้านตัวแปร ตัวแปรที่จะศึกษา ได้แก่

3.1.3.1 สภาพการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบพพระ จังหวัดตาก

3.1.3.2 ปัญหาการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบพพระ จังหวัดตาก

3.1.3.3 แนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบพพระ จังหวัดตาก

3.1.3.4 ความเป็นไปได้และความเป็นประโยชน์ของแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบพพระ จังหวัดตาก

3.2 วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งการวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ โดยการดำเนินการดังนี้

3.2.1 เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน ดังนี้

3.2.1.1 แบบสอบถาม การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณ (Quantitative research) กับกลุ่มตัวอย่าง แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ

ตอนที่ 1 สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบปรนัยกำหนดคำตอบให้เลือกตอบเพียงคำตอบเดียว (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับตามวิธีของลิเคิร์ท

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปัญหาการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นแบบเลือกตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ (Multiple Response)

3.2.1.2 แบบสัมภาษณ์ เก็บข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูล แบ่งเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ทรงคุณวุฒิ แบบเติมข้อความให้สมบูรณ์ และตอนที่ 2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure Interview) เป็นคำถามปลายเปิด (Open-end)

3.2.1.3 แบบประเมินแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล เพื่อประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของข้อเสนอแนะ เก็บข้อมูลด้วยแบบประเมินแบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 แบบประเมินความเป็นประโยชน์ของแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล และตอนที่ 2 แบบประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล เป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ตามวิธีของลิเคิร์ท

3.2.2 วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล ขอนหนังสือจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนอร์ทเทิร์นเพื่อตรวจประเมินคุณภาพของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ทดลองใช้แบบสอบถามเพื่อหาความเชื่อมั่นกับแหล่งข้อมูลจำนวน 30 คน ขอเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 คน แต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อการสัมภาษณ์ จำนวน 9 คน แต่งตั้งกลุ่มเป้าหมายทำหน้าที่ผู้ประเมินแนวทาง จำนวน 30 คน

3.2.3 การจัดการข้อมูล โดยดำเนินการดังนี้

3.2.3.1 หากคุณภาพแบบสอบถามหาความตรงเชิงเนื้อหาด้วยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of item-Objective Congruence) ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.60-1.00 ทุกข้อ

3.2.3.2 การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try-out) หาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .976

3.2.3.3 การศึกษาสภาพและปัญหาการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ด้วยแบบสอบถาม ตอนที่ 1 หาความถี่และร้อยละ ตอนที่ 2 หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และตอนที่ 3 หาค่าความถี่และค่าร้อยละ

3.2.3.4 การหาแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก ใช้การวิเคราะห์ความสอดคล้องความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ ผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำข้อมูลมาถอดคำสำคัญ จัดลำดับความสำคัญ เสนอรายงานเรียงลำดับตามความถี่จากสูงไปหาต่ำ

3.2.3.5 ประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ของแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาสภาพการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก แสดงผลดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก โดยรวม

ที่	รายการ	สภาพการปฏิบัติ		แปลผล	อันดับ
		$\bar{X}$	$S. D.$		
1	ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.17	0.46	มาก	4
2	ขั้นการตรวจสอบข้อมูล	4.19	0.50	มาก	3
3	ขั้นการประมวลผลข้อมูล	4.27	0.49	มาก	1
4	ขั้นการนำเสนอหรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ	4.05	0.58	มาก	5
5	ขั้นการจัดเก็บหรือการจัดคลังข้อมูลสารสนเทศ	4.19	0.45	มาก	2
โดยรวมเฉลี่ย		4.17	0.34	มาก	

ตารางที่ 1 พบว่า สภาพการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $S. D. = 0.34$) เรียงจากสูงไปหาต่ำคือ การประมวลผลข้อมูล ($\bar{X} = 4.27$, $S. D. = 0.49$) สูงที่สุด รองลงมาคือ การจัดเก็บหรือการจัดคลังข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.19$, $S. D. = 0.45$) การตรวจสอบข้อมูล ($\bar{X} = 4.19$, $S. D. = 0.50$) และการเก็บรวบรวมข้อมูล ($\bar{X} = 4.17$, $S. D. = 0.46$) ตามลำดับ ส่วนการนำเสนอ

หรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ($\bar{X} = 4.05$, $S.D. = 0.58$) ต่ำที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาควรให้ความสำคัญเปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการวางแผน กำหนดเป้าหมาย วิธีการใช้ประโยชน์ข้อมูลสารสนเทศด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล กำหนดรูปแบบการนำเสนอด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่น่าสนใจหลากหลายมีความเหมาะสม

2. ผลการศึกษาปัญหาการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงค่าร้อยละปัญหาการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยรวม

ขั้นที่	รายการ	ร้อยละ	อันดับ
1	การจัดสรรสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลทันสมัย เหมาะสมกับแหล่งข้อมูลที่จะเก็บรวบรวม	20.98	4
2	การแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นเครื่องมือตรวจสอบข้อมูลเพียงพอเหมาะสมกับภาระงาน	21.88	3
3	การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจทานความถูกต้องข้อมูลสารสนเทศที่ได้จากการประมวลผล	20.53	5
4	การแต่งตั้งครูให้รับผิดชอบเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนสอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล	23.21	1
5	การประชุมสร้างความเข้าใจให้ทุกฝ่ายร่วมกันกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติในการเข้าใช้สืบค้นการยืม/ส่งคืนข้อมูลสารสนเทศ	22.33	2

ตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ขั้นการนำเสนอหรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ (ร้อยละ 23.21) ปัญหาสูงสุด รองลงมาคือ ขั้นการจัดเก็บหรือการจัดคลังข้อมูลสารสนเทศ (ร้อยละ 22.33) และขั้นการตรวจสอบข้อมูล (ร้อยละ 21.88) ตามลำดับ ดังนั้น การแต่งตั้งครูให้รับผิดชอบเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนสอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ต้องคำนึงถึงความรู้ ความสามารถและทักษะการใช้เทคโนโลยีในการนำเสนอผลการปฏิบัติงานให้มีความหลากหลาย สามารถสื่อสารและสร้างความเข้าใจต่อผู้เกี่ยวข้องในทิศทางเดียวกันได้ดี เพื่อประสิทธิภาพในการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศให้มีคุณภาพมากขึ้น

3. ผลการหาแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอพบพระ จังหวัดตาก มีผลสรุปได้ดังนี้

3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูล สถานศึกษาควรมีการจัดสรร สนับสนุนสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ทันสมัย เหมาะสมกับแหล่งข้อมูล เพียงพอกับความต้องการทั้ง on line/on site สูงที่สุด รองลงมาคือ ควรมีการสร้างความรู้ ความเข้าใจและมีแนวปฏิบัติเพื่อพัฒนาศักยภาพการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลให้บุคลากรเกิดทักษะ มีความชำนาญ สามารถปฏิบัติงานบรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และควรจัดอบรมให้ความรู้ พัฒนาทักษะการสร้าง หาประสิทธิภาพและการใช้เครื่องมือเก็บข้อมูลโดยผู้เชี่ยวชาญแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานอย่างทั่วถึง ตามลำดับ

3.2 การตรวจสอบข้อมูล สถานศึกษาควรมีปฏิทินกำหนดระยะเวลา เป้าหมายการตรวจสอบข้อมูลเป็นเครื่องมือกำกับ ติดตามการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบแจ้งให้ทราบชัดเจน สูงที่สุด รองลงมาคือ ควรมีการ

แต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ มีทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลตรวจสอบข้อมูลเพียงพอเหมาะสมกับภาระงาน และมีการชี้แจงสร้างความเข้าใจแนวปฏิบัติ วิธีการตรวจสอบชัดเจนสอดคล้องกับจุดประสงค์การใช้ประโยชน์ข้อมูลในการปฏิบัติงานยุคดิจิทัล ตามลำดับ

3.3 การประมวลผลข้อมูล สถานศึกษาควรแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบความถูกต้องทันสมัยเป็นปัจจุบันของข้อมูลและสารสนเทศที่ได้จากการประมวลผล มีการจำแนกประเภทข้อมูล จัดหมวดหมู่ เรียงลำดับ แยกแยะและการแยกแยะตามลักษณะสารสนเทศเป็นระบบสะดวกต่อการใช้งาน สูงที่สุด รองลงมาคือ ควรมีการพัฒนากระบวนการประมวลผลข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เช่น โปรแกรมวิเคราะห์ข้อมูลหรือระบบสารสนเทศ เพื่อการบริหารการศึกษา มีการกำหนดรูปแบบวิธีการพัฒนานักบุคลากรให้มีทักษะการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติที่จำเป็นต่อการวิเคราะห์ข้อมูลให้ถูกต้องมีประสิทธิภาพ ตามลำดับ

3.4 การนำเสนอหรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษาควรมีการวางแผนการนำเสนอข้อมูลสารสนเทศโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลครบทั้ง 4 งานที่หลากหลาย สูงที่สุด รองลงมาคือ ควรมีการจัดทำรายงานสารสนเทศของสถานศึกษาด้วยดิจิทัลที่เข้าใจง่าย สามารถนำไปใช้ตัดสินใจการบริหารได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการนำข้อมูลสารสนเทศไปประเมินผลและพัฒนาการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลครอบคลุมทั้ง 4 งาน ให้ครบถ้วนสมบูรณ์ ตามลำดับ

3.5 การจัดเก็บหรือการจัดคลังข้อมูลสารสนเทศ สถานศึกษาควรมีนโยบายพัฒนาศูนย์สารสนเทศดิจิทัลแบบครบวงจร (IDIC) เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดเก็บ การจัดการและให้บริการข้อมูลสารสนเทศ สูงที่สุด รองลงมาคือ ควรมีแผนการกำกับให้ผู้รับผิดชอบมีการตรวจแก้ไขและพัฒนาข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้อง สมบูรณ์ ทันสมัย เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ และมีระบบฐานข้อมูลสารสนเทศดิจิทัลที่สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่ายสะดวกรวดเร็ว ทั้ง On-line และ On-site ตามลำดับ

4. ผลการประเมินแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบพพระ จังหวัดตาก มีผลดังนี้

4.1 ผลการประเมินความเป็นประโยชน์ของแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบพพระ จังหวัดตาก แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นประโยชน์ของแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบพพระ จังหวัดตาก โดยรวม

ข้อ	รายการ	ระดับความเป็นประโยชน์		แปลผล
		μ	σ	
1	ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.21	0.27	มาก
2	ขั้นการตรวจสอบข้อมูล	4.21	0.34	มาก
3	ขั้นการประมวลผลข้อมูล	4.21	0.31	มาก
4	ขั้นการนำเสนอหรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ	4.20	0.30	มาก
5	ขั้นการจัดเก็บหรือการจัดคลังข้อมูลสารสนเทศ	4.21	0.33	มาก

รวมเฉลี่ย	4.21	0.19	มาก
-----------	------	------	-----

ตารางที่ 3 พบว่า ความเป็นประโยชน์ของแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบพพระ จังหวัดตาก โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด เรียงจากสูงไปหาต่ำคือ การเก็บรวบรวมข้อมูล สูงที่สุด รองลงมาคือ การประมวลผลข้อมูล การจัดเก็บหรือการจัดคลังข้อมูลสารสนเทศ และการตรวจสอบข้อมูล ตามลำดับ ส่วนการนำเสนอหรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ ต่ำที่สุด แสดงให้เห็นได้ว่าการนำแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่อการบริหารจัดการข้อมูลสารสนเทศให้เป็นระบบครอบคลุมภารกิจการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมากยิ่งขึ้น

4.1 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัล โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบพพระ จังหวัดตาก แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานความเป็นไปได้ของแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในอำเภอบพพระ จังหวัดตาก โดยรวม

ข้อ	รายการ	ระดับความเป็นไปได้		แปลผล
		μ	σ	
1	ขั้นการเก็บรวบรวมข้อมูล	4.39	0.17	มาก
2	ขั้นการตรวจสอบข้อมูล	4.49	0.16	มาก
3	ขั้นการประมวลผลข้อมูล	4.54	0.21	มากที่สุด
4	ขั้นการนำเสนอหรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ	4.53	0.21	มากที่สุด
5	ขั้นการจัดเก็บหรือการจัดคลังข้อมูลสารสนเทศ	4.50	0.17	มาก
รวมเฉลี่ย		4.49	0.10	มาก

ตารางที่ 4 พบว่า ความเป็นไปได้ของแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ในอำเภอบพพระ จังหวัดตาก โดยรวมมีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยมากกว่า 3.51 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานไม่เกิน 1.00 ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนดทุกชั้น เรียงจากสูงไปหาต่ำคือ การประมวลผลข้อมูล สูงที่สุด รองลงมาคือ การนำเสนอหรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ การจัดเก็บหรือการจัดคลังข้อมูลสารสนเทศ และการตรวจสอบข้อมูล ตามลำดับ ส่วนการเก็บรวบรวมข้อมูล ต่ำที่สุด แสดงให้เห็นได้ว่าการนำแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีความสอดคล้องเหมาะสมและเป็นไปได้ที่จะนำไปประยุกต์ใช้ในการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้

5. อภิปรายผล

สภาพการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีกระบวนการบริหารจัดการในสถานศึกษาที่ให้มีการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้เพื่อส่งเสริม กระตุ้นและพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ทักษะ ความสามารถแสวงหาความรู้ โดยการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารยุคดิจิทัลเป็นเครื่องมือพัฒนาตนเอง พัฒนาทีมและพัฒนาสถานศึกษาที่เป็นระบบมีประสิทธิภาพ การจัดทำแผนพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สนับสนุนงบประมาณ การส่งเสริมและประสานเครือข่ายจากชุมชน องค์กรภาครัฐและเอกชนให้เข้ามามีส่วนร่วมสนับสนุน มีระบบกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานรวมทั้งรายงานผลอย่างต่อเนื่อง มีระบบงานข้อมูลสารสนเทศที่เป็นปัจจุบัน ทันสมัย สะดวกรวดเร็วเพื่อนำไปใช้งาน เห็นได้จากสภาพการปฏิบัติตามขั้นตอนระบบสารสนเทศทั้ง 5 ขั้นที่มีความสัมพันธ์กับกระบวนการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลโดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เป็นไปตามแนวคิดของจิตติมา วรณศรี (2564) ที่กล่าวไว้ว่า กระบวนการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลควรมี 5 ขั้น คือ ขั้นการทบทวนสภาพปัจจุบัน (Review) เพื่อตรวจสอบ ทบทวนปัจจัยที่ส่งเสริมศักยภาพการปฏิบัติพันธกิจให้บรรลุเป้าหมาย มีการเก็บรวบรวมข้อมูลนำมาวิเคราะห์ใช้ประกอบการตัดสินใจกำหนดทิศทางกลยุทธ์และการวางแผน ขั้นการกำหนดกลยุทธ์ (Strategy) ที่สอดคล้องกับสภาพแวดล้อมในปัจจุบันและภาพในอนาคตที่ต้องการของสถานศึกษา ขั้นการนำกลยุทธ์สู่การปฏิบัติ (Practice) การดำเนินงานตามกลยุทธ์ผ่านการปฏิบัติตามโครงการกิจกรรมที่กำหนด การติดตามความก้าวหน้า (Tracking) เป็นการนิเทศ กำกับติดตามเพื่อประเมิน ตรวจสอบการดำเนินงาน และการประเมินความสำเร็จ (Evaluation) เพื่อประเมินค่าผลลัพธ์กับเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของกาญจนาพร โชติอักรฐิติกุล (2568) เรื่อง แนวทางพัฒนา การจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน พบว่า สภาพของการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษามี 5 ด้าน คือ การเก็บรวบรวมข้อมูล การตรวจสอบข้อมูล การประมวลผลข้อมูล การนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้และการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของธีระพงษ์ สายเครือสวด (2567) เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1 พบว่าโดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเช่นกัน ดังนั้นการบริหารการจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สถานศึกษาต้องให้ความสำคัญต่อการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ สามารถนำไปใช้ประกอบการตัดสินใจในการบริหารสถานศึกษาให้ทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคดิจิทัล สอดคล้องกับการวิจัยของ Richard Heeks (2010) เรื่อง ระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารงานขององค์กรสาธารณะ พบว่า ระบบสารสนเทศเป็นระบบพื้นฐานขององค์กรที่จะช่วยให้เกิดการค้นคว้าและสนับสนุนการบริหารงาน เป็นเครื่องมือกำกับ ติดตาม ควบคุมและสนับสนุนเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงานร่วมกัน

ปัญหาการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า สถานศึกษาแต่งตั้งครูรับผิดชอบเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลสารสนเทศโรงเรียนสอดคล้องกับโครงสร้างการบริหารยุคดิจิทัล มีปัญหาสูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ สถานศึกษามีรูปแบบในการนำเสนอด้วยเทคโนโลยีสารสนเทศที่น่าสนใจให้หลากหลายมีความเหมาะสมกับผู้รับสาร การจัดทำสรุปผลการใช้และการเผยแพร่ข้อมูล มีการรายงานข้อมูล

สารสนเทศผ่านระบบ On-Lines อย่างมีประสิทธิภาพ และการกำกับ ดูแลและติดตาม การส่งเสริมให้นำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ประโยชน์ด้วยเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ยังมีการปฏิบัติน้อย สอดคล้องกับผลการวิจัยของนฤเบศร์ เพชรคง (2567) เรื่อง แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนพพระ-วualeย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 พบว่า การนำเสนอหรือการใช้ข้อมูลสารสนเทศ มีการนำเสนอเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ทราบอย่างทั่วถึง เพื่อส่งเสริมการนำไปใช้พัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ปฏิบัติต่ำที่สุด ดังนั้น สถานศึกษาควรมีการปรับโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลให้มีการกระจายอำนาจแบบมีส่วนร่วม ส่งเสริมการแบ่งปันประสบการณ์การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนาระบบสารสนเทศเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลต่อผู้เกี่ยวข้องทันสมัยมีความหลากหลาย สอดคล้องกับการวิจัยของ Jun He & King (2008) เรื่อง การปฏิบัติแนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ใช้ในการพัฒนาระบบสารสนเทศ พบว่า องค์ประกอบการมีส่วนร่วมของคณะทำงานพัฒนาระบบสารสนเทศมี 2 ด้าน คือ การแบ่งปันความรู้ร่วมกัน และการสร้างความเข้าใจในการทำงานร่วมกันให้เกิดการยอมรับในการใช้สารสนเทศเป็นเครื่องมือสื่อสารกลางที่จะช่วยให้เกิดการปรับเปลี่ยนรูปแบบการมีส่วนร่วมที่มีผลต่อกระบวนการพัฒนาระบบสารสนเทศ

แนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา พบว่า ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล เสนอแนะว่า สถานศึกษาควรมีการจัดสรรสนับสนุนสื่อเทคโนโลยีดิจิทัลใช้เก็บรวบรวมข้อมูลที่ทันสมัยเหมาะสมกับแหล่งข้อมูลเพียงพอกับความต้องการทั้ง On line/On site โดยมีนโยบายพัฒนาศูนย์สารสนเทศดิจิทัลแบบครบวงจร (IDIC) เพื่อเป็นศูนย์กลางการจัดเก็บ การจัดการและให้บริการข้อมูลสารสนเทศ สูงที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้สื่อและเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยจะช่วยให้การเก็บรวบรวมข้อมูลมีความครอบคลุม ลดความซ้ำซ้อน ได้ข้อมูลตรงตามความต้องการ มีความถูกต้อง รวดเร็วและสะดวกทั้งต่อผู้ปฏิบัติงาน ผู้ใช้ข้อมูล และแหล่งข้อมูล นอกจากนี้หากสถานศึกษามีศักยภาพสามารถจัดระบบสารสนเทศให้มีการรวบรวมในสถานที่เดียวแบบศูนย์สารสนเทศของโรงเรียน (School Information Center) โดยมีการบริหารจัดการแบบครบวงจรศูนย์สารสนเทศดิจิทัลแบบครบวงจร (IDIC: Integrated Digital Information Center) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดเก็บ การให้บริการ การส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลของครู บุคลากรและนักเรียน รวมทั้งเป็นศูนย์กลางการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาที่เป็นระบบอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของปาริย์ ทองน้อย (2567) เรื่อง การจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษา อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา พบว่า ด้านการรวบรวมข้อมูล ผู้บริหารควรมีวิธีการกำหนดระบบเครือข่ายสารสนเทศที่ชัดเจนเป็นปัจจุบัน ข้อมูลมีความถูกต้องชัดเจน กำหนดวิธีการเก็บรวบรวมให้ง่ายต่อการปฏิบัติ สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สะดวก มีระบบ ลดความซ้ำซ้อนของข้อมูลและได้ข้อมูลตรงตามวัตถุประสงค์การใช้งาน ดังนั้นการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลในระบบสารสนเทศ สถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อการอำนวยความสะดวก มีการสนับสนุนอุปกรณ์ เทคโนโลยีเพื่อการดำเนินการเหมาะสม ส่งเสริมการสำรวจความต้องการ แหล่งข้อมูล การออกแบบการเก็บข้อมูลโดยการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ให้เกิดแนวคิด ความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องการงานวิจัยของ Mukhtar, et. al. (2020) ศึกษาการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการในระดับอุดมศึกษา พบว่า การพัฒนาระบบควร

มีการวิเคราะห์ระบบผ่านกระบวนการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ความคิดที่ริเริ่มสร้างสรรค์ การออกแบบระบบสารสนเทศการจัดการบนพื้นฐานของการวิเคราะห์ความต้องการ และการพัฒนาระบบสารสนเทศการจัดการโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การประเมินแนวทางการส่งเสริมการจัดข้อมูลสารสนเทศยุคดิจิทัลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามีผลการประเมินความเป็นประโยชน์และความเป็นไปได้ โดยรวมมีความเป็นประโยชน์ในระดับมากและความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระบบสารสนเทศมีความสำคัญต่อการบริหารสถานศึกษาปัจจุบัน โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารจำเป็นต้องใช้ข้อมูลที่มีความถูกต้องทันสมัยในการตัดสินใจวางแผนกลยุทธ์ การพัฒนาคุณภาพการศึกษา การพัฒนาตนเองและบุคลากร รวมทั้งผู้เรียนให้มีทักษะ สมรรถนะของพลเมืองในยุคดิจิทัลและทักษะในศตวรรษที่ 21 ให้ทันการเปลี่ยนแปลงที่เป็นพลวัตรทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพิ่มศักยภาพในการแข่งขันและคุณภาพของบุคลากรในชีวิตประจำวัน สอดคล้องกับแนวคิดของทิววรรณ หล่อสุวรรณรัตน์ (2563) กล่าวว่า ระบบสารสนเทศช่วยให้การบริหารจัดการองค์กรเกิดประสิทธิภาพ (Efficiency) ทำให้การปฏิบัติงานมีความถูกต้องรวดเร็ว ช่วยการจัดเก็บข้อมูลที่มีปริมาณมากให้เข้าถึงข้อมูลได้รวดเร็วยิ่งขึ้น การติดต่อสื่อสารเป็นไปอย่างรวดเร็ว ช่วยลดต้นทุน เกิดความประหยัด ช่วยการประสานงาน การสร้างความเข้าใจเป็นไปได้อย่างดี ด้านประสิทธิผล (Effectiveness) ระบบสารสนเทศทำให้เกิดคุณภาพผลผลิตในการตัดสินใจ ผู้บริหารมีข้อมูลประกอบการตัดสินใจ สามารถเลือกผลิตและบริการเหมาะสมกับความเชี่ยวชาญหรือทรัพยากรที่มีอยู่ ช่วยให้ปรับปรุงคุณภาพให้ตรงตามความต้องการ สร้างความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) และคุณภาพชีวิตการทำงาน (Quality of Working Life) ของบุคลากรมีความสะดวกสบายยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของอนงนาฏ อินกองงาม (2566) เรื่อง รูปแบบการบริหารระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาของสำนักทดสอบคุณภาพทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษา มี 6 ขั้นคือ การเก็บรวบรวม การตรวจสอบ การประมวลผลข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำข้อมูลไปใช้ และการจัดคลังข้อมูล การประเมินรูปแบบมีความถูกต้อง ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ดังนี้

6. ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรนำสารสนเทศผลการวิจัยนี้ไปใช้เป็นข้อมูลบริบทของสถานศึกษาในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและสถานศึกษาอื่น ๆ ในสังกัด โดยมีการพัฒนาโครงข่ายเทคโนโลยีเพื่อการสื่อสารของสำนักงานให้เป็นแม่ข่ายเชื่อมโยงสัญญาณการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารที่ทันสมัย สะดวกและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมอบหมายให้กลุ่มงานเทคโนโลยี สารสนเทศและการศึกษาทางไกลให้จัดทำแผนงาน/โครงการพัฒนาบุคลากรสารสนเทศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาและสถานศึกษา

ในสังกัด โดยนำแนวทางข้อเสนอแนะมาเป็นกรอบเนื้อหาพัฒนาความรู้และทักษะการใช้เทคโนโลยี ระบบการจัดข้อมูล การจัดเก็บและการให้บริการสืบค้นข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะเพื่อการปฏิบัติ

1. สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการจัดเก็บข้อมูลและสารสนเทศให้เป็นระบบ มีการร่วมกันกำหนดระเบียบเป็นแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ถูกต้อง มีความสะดวกในการเข้าใช้บริการของผู้เกี่ยวข้อง และมีวิธีการจัดสรรหรือจัดหางบประมาณสนับสนุนให้มีอุปกรณ์ ครุภัณฑ์และเทคโนโลยีดิจิทัลที่ทันสมัยอย่างเหมาะสมเพียงพอในการปฏิบัติงานของศูนย์สารสนเทศ

2. สถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรสารสนเทศให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดระบบสารสนเทศ ทักษะความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์หรือเทคโนโลยีดิจิทัลและมีความรู้พื้นฐานทางสถิติที่ใช้ในการประมวลผลให้สามารถนำมาใช้จัดเก็บข้อมูลสารสนเทศในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ให้ถูกต้องทันสมัย สะดวกต่อการเรียกใช้ประโยชน์และการพัฒนาให้ข้อมูลเป็นปัจจุบันมีความถูกต้องทันสมัยอยู่เสมอ

3. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการวิเคราะห์บริบทของสถานศึกษาร่วมกับครูผู้สอนเพื่อกำหนดเป็นกรอบในการสำรวจความต้องการและความจำเป็นในการใช้สารสนเทศในการบริหาร การปฏิบัติงานและการจัดการเรียนการสอนในยุคดิจิทัล โดยนำประเด็นปัญหาที่พบจากการปฏิบัติมาร่วมกันวิเคราะห์ แสดงความคิดเห็นให้ได้ แนวทางการปรับปรุงพัฒนาระบบสารสนเทศของสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์สู่เป้าหมายของการสร้างวิสัยทัศน์ดิจิทัลร่วมกันให้เป็นภาพอนาคตที่มีประสิทธิภาพ

4. ครูผู้สอน บุคลากรอื่นและผู้ปฏิบัติงานสารสนเทศในสถานศึกษาควรให้ความสำคัญต่อข้อมูลและสารสนเทศ โดยร่วมกันนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนการปฏิบัติงานในสถานศึกษาให้ครอบคลุมขอบข่ายทั้ง 4 งาน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานร่วมกันจนบรรลุเป้าหมายของการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อเตรียมรับการประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

2. ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวปฏิบัติที่ดีในการตรวจสอบข้อมูลทางการศึกษาตามกระบวนการบริหารด้วยวงจรคุณภาพ PDCA ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

3. ควรมีการวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาการประมวลผลข้อมูลโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

4. ควรมีการวิจัยเรื่อง การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีนำเสนอและใช้ประโยชน์ในการบริหารสถานศึกษา ยุคดิจิทัลตามการบริหาร PDIER Model ที่มีประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

5. ควรมีการวิจัยเรื่อง การบริหารศูนย์สารสนเทศของโรงเรียน (School Information Center) เพื่อการพัฒนากระบวนการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศที่มีประสิทธิภาพในยุคดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

- กนกอร สมปราชญ์. (2562). *ภาวะผู้นำ: แนวคิดทฤษฎีและการพัฒนา*. คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2564). *แผนปฏิบัติการดิจิทัลเพื่อการศึกษา พ.ศ. 2563–2565*. ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.
- กาญจนาพร โชติอัครจิตกุล. (2568). แนวทางพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาแม่ฮ่องสอน. *Journal of Buddhist Education and Research*, 11(2), 78–90.
- จิตติมา วรณศรี. (2564). *การบริหารจัดการศึกษายุคดิจิทัล*. รัตนสุวรรณการพิมพ์ 3.
- ทิพวรรณ หล่อสุวรรณรัตน์. (2563). *ทฤษฎีองค์การสมัยใหม่* (พิมพ์ครั้งที่ 7). แชนพอร์ปริงติ้ง.
- ธีระพงษ์ สายเครือสวด. (2567). แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในเขตอำเภอเมือง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากำแพงเพชร เขต 1. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรเวศน์*, 11(5), 185–197.
- นฤเบศร์ เพชรคง. (2567). แนวทางการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนพบพระ-วาลีย์-รวมไทย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. *วารสารนอร์ทเทิร์นวิจัย*, 10(1), 369–386.
- ปาจริย์ ทองน้อย. (2567). *การจัดระบบสารสนเทศของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา* [วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยหาดใหญ่].
- วทัณญ์ การกล้า. (2564). *แนวทางการพัฒนาการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของกลุ่มโรงเรียนช่องแคบ-คีรีราษฎร์* สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2 [การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น].
- วรรณิษา จักภิละ. (2565). *การพัฒนาสารสนเทศในสถานการณ์ชีวิตวิถีใหม่ (New Normal) เพื่อการบริหารโรงเรียนเอกชน* สังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดตาก [การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, วิทยาลัยนอร์ทเทิร์น].
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาตาก เขต 2. (2566). *แผนพัฒนาการศึกษา พ.ศ. 2566–2570*. กลุ่มนโยบายและแผน.
- อนงนาฏ อินกองงาม. (2566). *รูปแบบการบริหารระบบสารสนเทศการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานของสำนักทดสอบทางการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน* [วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ].
- He, J., & King, W. R. (2008). The role of user participation in information systems development: Implications from a meta-analysis. *Journal of Management Information Systems*, 25(1), 301–331. <https://doi.org/10.2753/MIS0742-1222250111>

- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
<https://doi.org/10.1177/001316447003000308>
- Kukhneri, M., et al. (2020). The information system development based on knowledge management in higher education institution. *International Journal of Higher Education*, 9(3), 98–108.
- Heeks, R. (2010). Public sector management information systems. *Public Administration and Development*, 30(1), 52–63